

UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

Uzavírání smluv s podnikatelem

14. 3. 2022

JUDr. Klára Hurychová, Ph.D.

27 stran

- Jednání za podnikatele
- Obchodní rejstřík
- Negociace a předsmluvní odpovědnost
- Adhezní smlouvy
- Obchodní podmínky
- Neúměrné zkrácení a lichva
- Ochrana podnikatelů proti opožděným platbám
- Spotřebitelské smlouvy
- Prodej zboží v obchodě
- Zákon o ochraně spotřebitele

Jednání za podnikatele I.

- S kým mohu uzavřít smlouvu?
- Právní jednání přímé – jen podnikající FO
- **Zastoupení** – FO volitelně
 - PO (např. obchodní korporace) vždy
 - **Zákonné zastoupení**
 - statutární orgán PO
 - vedoucí odštěpného závodu
 - pověřená osoba
 - nepověřená osoba v provozovně
 - opatrovnictví
 - **Smluvní zastoupení**
 - plná moc
 - prokurista

- **Statutární orgán**

- Všichni společníci VOS
- Komplementáři KS
- Jednatelé SRO
- Představenstvo / správní rada AS
- Představenstvo / předseda družstva
- § 164 OZ
 - **generální** (neomezené a neomezitelné) **zástupčí oprávnění** (odst. 1)
 - kolektivní statutární orgán (odst. 2)
 - samostatné zástupčí oprávnění x pravidlo 4 a více očí
 - zmocnění člena statutárního orgánu k určitému právnímu jednání (x zastoupení na jednání orgánu § 159 odst. 2 OZ)
 - odst. 3 zrušen

Jednání za podnikatele III.

- **Způsob zastupování statutárním orgánem x vnitřní omezení (§ 47 ZOK)**
 - *Za společnost jednají vždy dva jednatelé společně.*

X

 - *K právní jednáním jednatele hodnotě přesahující 1 mil. Kč se vyžaduje předchozí souhlas valné hromady.*
- **Způsob zastupování zapisován do OR**
 - nedodržení způsobu zastupování -> právní jednání nezavazuje PO
 - materiální publicita zápisu -> třetí osoba nemůže být v dobré víře
 - Pokud chce být PO vázána právní jednáním, musí tzv. ratihabovat (§ 440 OZ)
 - pravidlo čtyř očí x rozdělení působnosti do oborů (§ 156 odst. 2 OZ)

Jednání za podnikatele IV.

- **Vedoucí odštěpného závodu (§ 503 odst. 2 OZ)**
 - vedoucí pobočky zapsané v OR
 - konstitutivní zápis do OR (pro rozsah jeho zástupčího oprávnění)
 - všechny záležitosti týkající se odštěpného závodu
- **Pověřená osoba (§ 430 odst. 1 OZ)**
 - bezformálnost pověření (nejen zaměstnanec)
 - nikoli statutární orgán
 - hledisko obvyklosti
 - překročení oprávnění - § 431 OZ
- **Nepověřená osoba v provozovně (§ 430 odst. 2 OZ)**
 - ochrana dobré víry třetí osoby
 - i statutární orgán

Jednání za podnikatele V.

- **Likvidátor (§ 196 OZ)**
 - omezen účelem likvidace
- **Opatrovník (§ 486 a násl., § 165 OZ)**
 - nedostatečný počet členů statutárního orgánu
 - zájmy člena statutárního orgánu v rozporu se zájmy PO (konflikt zájmů - § 437 OZ)
 - opatrovník obchodní korporace? Ano, lze (judikatura)
- **Zmocněnec na základě plné moci (§ 441 a násl OZ)**

- **Prokurista (§ 450 a násl. OZ)**
 - jen FO (lze i kolektivní prokura), jen pro podnikatele zapsaného v OR (§ 450 odst. 1 OZ)
 - písemné udělení (§ 441 odst. 2, § 450 odst. 2 OZ)
 - všechna právní jednání při provozu závodu
 - překročení oprávnění - § 446 OZ (lze ratihabovat dle § 440 OZ)
 - rozšířená prokura (zcizování a zatěžování nemovitostí)
 - filiální prokura (omezení prokury na pobočku)
 - deklaratorní zápis do OR
 - péče řádného hospodáře (§ 454 OZ)

- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících Po a Fo
 - X živnostenský rejstřík nikoli
- Rejstříkový soud (krajské soudy) - § 2 ZVR
- **Princip formální publicity** (§ 3 ZVR)
 - právo nahlížet, žádat opis
- **Princip materiální publicity /ochrany dobré víry** (§ 8 ZVR)
 - pozitivní stránka
 - negativní stránka
- **Návrh na zápis** (§ 11 a násl. ZVR)
 - náležitosti (§ 22 ZVR)
 - zápisy deklaratorní X konstitutivní
- **Skutečnosti zapisované do OR** (§ 120 odst. 1 OZ, § 25 a § 48 ZVR)
 - kdo se zapisuje do OR (§ 42 a násl. ZVR – obchodní korporace, podnikající FO)

- **Sbírka listin (§ 66 a násl. ZVR)**
 - povinnost ukládat listiny
 - porušení -> pořádková pokuta (po neuposlechnutí výzvy), zrušení s likvidací
 - pokuta (FÚ), trestný čin, přestupek (§ 9 z. č. 251/2019 Sb.)
- **Rejstříkové řízení (§ 75 a násl. ZVR)**
 - na návrh / bez návrhu (§ 79 ZVR)
 - provedení zápisu/usnesení do 5 pracovních dnů od podání návrhu (§ 96 ZVR)
 - fikce zápisu (§ 98 ZVR)
- **Zápis notářem (§ 108 a násl. ZVR)**

- Smluvní volnost a autonomie stran
 - Smluvní přímus?
- Zákaz diskriminace spotřebitele
 - Skutečně?
- Legitimní očekávání v uzavření smlouvy
- **Předsmluvní odpovědnost** (§ 1728 až § 1730 OZ)
 - nepoctivost v rámci vyjednávání
 - ochrana důvěrných informací

- **Nabídka** – návrh na uzavření smlouvy
 - nabídka reklamou (§ 1733 OZ) - je-li nabídka učiněna při podnikatelské činnosti formou reklamy, nabídkou určitého zboží v katalogu nebo vystavením tohoto zboží
 - nutné specifikovat cenu zboží
 - neadresná
 - s výhradou vyčerpání zásob nebo ztráty schopnosti plnit
 - veřejná soutěž - § 1772 OZ
 - veřejná nabídka - § 1780 OZ
- **Akceptace** – přijetí nabídky
 - Reálná akceptace mezi podnikateli - § 1744 OZ

Adhezní (formulářové) smlouvy I.

- **Smlouvy uzavírané adhezním způsobem**
 - § 1798 a násl. OZ
 - označovány také jako tzv. **formulářové smlouvy** / „*take it or leave*“
 - *smlouva, jejíž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejích pokynů, **aniž slabší strana měla skutečnou příležitost obsah těchto základních podmínek ovlivnit***
 - **použití formuláře** nebo podobného prostředku při uzavření smlouvy
 - dodávky elektrické energie, internet, mobilní služby atp.

Adhezní (formulářové) smlouvy II.

- Ochrana před nevýhodnými ujednáními
 - **doložka ve smlouvě odkazující na podmínky mimo smlouvu** platná, pokud slabší strana byla s doložkou a jejím významem seznámena nebo význam musela znát
 - **obtížně čitelná nebo nesrozumitelná doložka** - platná, pokud nepůsobí slabší straně újmu (tj. není-li pro ni nevýhodná) nebo prokáže-li druhá strana, že slabší straně byl význam doložky dostatečně vysvětlen
 - **zvláště nevýhodná doložka** bez rozumného důvodu – neplatná (soud může nevýhodnost korigovat)
 - relativní neplatnost dle § 586 OZ
 - **! nemožnost odchýlit se nebo vyloučit tuto úpravu** – nepřihlíží se – tj. ochranu nelze slabší straně upřít
 - x neplatí mezi podnikateli – viz § 1801 OZ (ledaže i pro podnikatele hrubě nevýhodné)

Obchodní podmínky I.

- § 1751 a násl. OZ
- Část obsahu smlouvy lze určit odkazem na obchodní podmínky připojené k nabídce nebo stranám známé
 - **nutný odkaz + připojení/ známost OP**
 - odchýlná ujednání ve smlouvě mají před zněním obchodních podmínek přednost
 - odporující si obchodní podmínky (tzv. *battle of forms*) - smlouva přesto uzavřena s obsahem určeným v tom rozsahu, v jakém obchodní podmínky nejsou v rozporu
 - modifikovaný režim - obchodní podmínky mezi podnikateli - § 1751 odst. 3 OZ
- **Překvapivost obchodních podmínek**
 - *ustanovení obchodních podmínek, které druhá strana nemohla rozumně očekávat, je neúčinné, nepřijala-li je tato strana výslovně; k opačnému ujednání se nepřihlíží. Zda se jedná o takové ustanovení, se posoudí nejen vzhledem k jeho obsahu, ale i ke způsobu jeho vyjádření*
 - nález ÚS z 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11 – smluvní pokuta v rámci **spotřebitelských smluv zásadně nemůže být součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek**, nýbrž toliko spotřebitelské smlouvy samotné (listiny, na niž spotřebitel připojuje svůj podpis) X Nejvyšší soud – např. rozsudek sp. zn. 32 Cdo 86/2015, ze dne 28. 2. 2017, rozsudek sp. zn. **33 ICdo 45/2017**, ze dne 28. 3. 2018 X praxe ČTÚ – setrvání na závěrech ÚS

Obchodní podmínky II.

- **Jednostranná změna obchodních podmínek**
 - ta je možná, avšak pouze za podmínek § 1752 OZ (popřípadě za splnění dalších podmínek stanovených dalšími zákony):
 - běžný obchodní styk
 - smluvní strana uzavírá s větším počtem osob smlouvy zavazující dlouhodobě k opětovným plněním stejného druhu s odkazem na obchodní podmínky
 - plyne-li z povahy závazku již při jednání o uzavření smlouvy rozumná potřeba jejich pozdější změny,
 - pak lze **ujednat, že strana může obchodní podmínky v přiměřeném rozsahu změnit**. Ujednání je platné, pokud bylo **předem alespoň ujednáno, jak se změna druhé straně oznámí a pokud se této straně založí právo změny odmítnout a závazek z tohoto důvodu vypovědět ve výpovědní době dostatečné k obstarání obdobných plnění od jiného dodavatele**; nepřihlíží se však k ujednání, které s takovou výpovědí spojuje zvláštní povinnost zatěžující vypovídající stranu

Neúměrné zkrácení a lichva

- § 1793 OZ

- *Zaváží-li se strany k vzájemnému plnění a je-li plnění jedné ze stran v hrubém nepoměru k tomu, co poskytla druhá strana, může zkrácená strana požadovat zrušení smlouvy a navrácení všeho do původního stavu, ledaže jí druhá strana doplní, oč byla zkrácena, se zřetelem k ceně obvyklé v době a místě uzavření smlouvy. To neplatí, pokud se nepoměr vzájemných plnění zakládá na skutečnosti, o které druhá strana nevěděla ani vědět nemusela.*
- tzv. zkrácení přes polovinu (*laesio enormis*)
- prekluzivní lhůta 1 rok od uzavření smlouvy

- § 1796 OZ

- *Neplatná je smlouva, při jejímž uzavírání někdo zneužije tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti, rozrušení nebo lehkomyšlnosti druhé strany a dá sobě nebo jinému slíbit či poskytnout plnění, jehož majetková hodnota je k vzájemnému plnění v hrubém nepoměru.*

- X ochrany se nemůže dovolat podnikatel, který uzavřel smlouvu při svém podnikání

- § 1963 OZ (bude zpřesněno novelou)
 - vzájemný závazek podnikatelů (B2B), popř. podnikatele a veřejnoprávní korporace (veřejný zadavatel - B2G) dodat zboží nebo službu za úplatu
 - **cena splatná do 30 dnů**
 - lze ujednat i více než 60 dnů (B2B), ledaže hrubě nespravedlivé
 - X max. 60 dnů (B2G)
 - lze se **dovolat neúčinnosti ujednání o splatnosti**
 - zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití

Spotřebitelské smlouvy

- § 1810 a násl. OZ
- **Smlouvy, které se spotřebitelem uzavírá podnikatel** (při své podnikatelské činnosti)
- Jasnost, srozumitelnost jednání a sdělení spotřebiteli, jazyk smlouvy
- Rozsáhlé **informační povinnosti** podnikatele před uzavřením smlouvy (§ 1811 OZ)
 - **identifikační údaje podnikatele**
 - **označení zboží/služby** a popis jejich hlavních vlastností
 - **cena zboží/služby**, případně způsob jejího výpočtu včetně všech daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění
 - **způsob platby a způsob dodání nebo plnění**
 - **náklady na dodání**, a pokud tyto náklady nelze stanovit předem, údaj, že mohou být dodatečně účtovány
 - údaje o **právech vznikajících z vadného plnění**, jakož i o právech ze záruky a další podmínky pro uplatňování těchto práv
 - údaj o **době trvání závazku a podmínky ukončení závazku**, má-li být smlouva uzavřena na dobu neurčitou

Spotřebitelské smlouvy

- Výklad smlouvy vždy ve prospěch spotřebitele
- **Zákaz odchýlit se od úpravy spotřebitelského práva**
- **Zákaz vzdání se spotřebitelských práv**
- **Zákaz nepřiměřených (nově zneužívajících) ujednání** zakládajících významnou nerovnováhu práv nebo povinností v neprospěch spotřebitele (x ujednání o ceně nebo o předmětu plnění)
 - k nepřiměřenému ujednání se nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá.

Spotřebitelské smlouvy

- Výčet zakázaných (zneužívajících) ujednání v § 1814 OZ – např. ujednání, která:
 - vylučují nebo omezují spotřebitelova práva z vadného plnění nebo na náhradu újmy,
 - spotřebitele zavazují plnit, zatímco podnikateli vznikne povinnost plnit splněním podmínky závislé na jeho vůli,
 - umožňují, aby podnikatel nevydal spotřebiteli, co mu spotřebitel vydal, i v případě, že spotřebitel smlouvu neuzavře či od ní odstoupí,
 - zakládají podnikateli právo odstoupit od smlouvy bez důvodu, zatímco spotřebiteli nikoli,
 - zakládají podnikateli právo vypovědět závazek bez důvodu hodného zvláštního zřetele bez přiměřené výpovědní doby,
 - zavazují spotřebitele neodvolatelně k plnění za podmínek, s nimiž neměl možnost seznámit se před uzavřením smlouvy,
 - dovolují podnikateli, aby ze své vůle změnil práva či povinnosti stran,
 - odkládají určení ceny až na dobu plnění,
 - umožňují podnikateli cenu zvýšit, aniž bude mít spotřebitel při podstatném zvýšení ceny právo od smlouvy odstoupit,
 - zbavují spotřebitele práva podat žalobu nebo použít jiný procesní prostředek či mu v uplatnění takového práva brání, nebo ukládají spotřebiteli povinnost uplatnit právo výlučně u rozhodčího soudu nebo rozhodce, který není vázán právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele.

X novela – dvojí režim (vždy zneužívající + vyvratitelná domněnka)

Spotřebitelské smlouvy

- **Neobjednané plnění** (§ 1838 OZ, nově přesunuto do § 1816 OZ)
 - Dodal-li podnikatel spotřebiteli něco bez objednávky a ujal-li se spotřebitel držby, hledí se na spotřebitele jako na poctivého držitele. Spotřebitel nemusí na své náklady podnikateli nic vracet, ani ho o tom vyrozumět.
 - např. katalog doručený do schránky
- **Zvláštní režim:**
 - **Smlouvy uzavírané distančním způsobem** (§ 1820 a násl. OZ)
 - smlouvy uzavřené na dálku (např. přes internet, na e-shopu, telefonicky)
 - **Smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory** (podomní prodej, prodejní akce a zájezdy, reklamní stánky)
 - ale také smlouva uzavřená v prostoru obvyklém pro podnikatelovo podnikání, pokud k jejímu uzavření došlo bezprostředně poté, co podnikatel oslovil spotřebitele mimo tyto prostory
 - Dodatečné informační povinnosti podnikatele dle § 1820 odst. 1 OZ (opět bude zpřesněno novelou)

Spotřebitelské smlouvy

- **Zvláštní právo spotřebitele na odstoupení od smlouvy (§ 1829 OZ – novelou bude zpřesněno)**
 - **bez udání důvodu, do 14 dnů** ode dne uzavření smlouvy (resp. převzetí zboží) – postačí do této doby odeslat podnikateli oznámení o odstoupení
 - povinnost podnikatele vrátit peníze včetně nákladů na dodání (nejlevnější varianta) do 14 dnů od odstoupení (§ 1832 OZ)
 - X v případě odstoupení od kupní smlouvy není podnikatel povinen vrátit peníze, než mu spotřebitel zboží předá nebo prokáže, že zboží podnikateli odeslal
 - X spotřebitel nese náklady na vrácení (ledaže nebyl poučen)
 - spotřebitel neodpovídá za snížení hodnoty zboží v důsledku obeznámení se s jeho povahou, vlastnostmi a funkcí (§ 1833 OZ)
 - spotřebitel není povinen vracet zboží neporušené v původním obalu
 - úhrada poměrné části ceny v případě již poskytnutých služeb na výslovnou žádost spotřebitele (§ 1834 OZ)
 - při podomním prodeji povinnost podnikatele převzít od spotřebitele doma, pokud zboží nelze odeslat (§ 1835 OZ)
 - X výjimky z práva na odstoupení dle § 1837 OZ

Prodej zboží v obchodě

- § 2158 a násl. OZ
- Převzetí zboží
 - - nabytí vlastnického práva převzetím koupené věci
- **Jakost při převzetí – bezvadnost (§ 2161 OZ)**
 - prodávající zásadně odpovídá jen za vady věci, které měla při převzetí
 - *Projeví-li se vada v průběhu šesti měsíců od převzetí, má se za to, že věc byla vadná již při převzetí.*
 - novela – 1 rok
 - kupující – prokazuje jen existenci vady X důkazní břemeno o tom, že nebylo plněno vadně a že vadu způsobil kupující, leží na prodávajícím
- **Práva z vadného plnění – záruka (§ 2165 OZ)**
 - *Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady, která se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí.*
 - důkazní břemeno po uplynutí lhůty dle § 2161 OZ nese kupující

Zákon o ochraně spotřebitele

- Zákon č. 634/1992 Sb.
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady [2005/29/ES](#) o nekalých obchodních praktikách
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady [2013/11/EU](#) ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů
- **Povinnosti podnikatelů (prodejců, výrobců, dovozců, dodavatelů) při prodeji výrobků a poskytování služeb spotřebitelům**
- Princip poctivosti prodeje (§ 3 ZOS)
- Nekalé, klamavé a agresivní obchodní praktiky (§ 4 až 5b ZOS + přílohy 1 a 2)
- **Zákaz diskriminace spotřebitele (§ 6 ZOS)**
 - ≠ povinnost podnikatele vždy uzavřít smlouvu se spotřebitelem
- **Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru**

Zákon o ochraně spotřebitele

- **Informační povinnosti (§ 9 a násl. ZOS)**
 - informace o vlastnostech prodáváných výrobků nebo charakteru poskytovaných služeb, o způsobu použití a údržby výrobku a o nebezpečí, které vyplývá z jeho nesprávného použití nebo údržby, jakož i o riziku souvisejícím s poskytovanou službou
 - označení výrobků (vč. ceny)
 - písemná forma, v českém jazyce / srozumitelné, čitelné a úplné symboly (piktogramy)
 - e-shop povinen spotřebitele předem zřetelným způsobem informovat o tom, zda platí nějaká omezení pro dodání výrobků nebo poskytnutí služby a jaké způsoby platby jsou přijímány (§ 11a ZOS)
 - informace o podmínkách reklamace
 - informační povinnost o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů (§ 14 ZOS)
- Povinnost předvést a překontrolovat výrobek (§ 15 ZOS)
- **Povinnost (na žádost) vydat potvrzení o zakoupení výrobku nebo poskytnutí služby (§ 16 ZOS)**
- **Povinnosti při vyřizování reklamace (§ 19 ZOS)**
 - prodávající povinen přijmout reklamaci v kterékoli provozovně (v níž je přijetí reklamace možné s ohledem na sortiment prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb), případně i v sídle nebo místě podnikání
 - povinnost vydat potvrzení o reklamaci
 - max. 30 dní na vyřízení
- § 20 a násl. ZOS – **konání organizované akce prodávajícím – „šmejdi“**

UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

Děkuji za pozornost

kulhanko@prf.cuni.cz

14. 3. 2022

JUDr. Klára Hurychová, Ph.D.

27